

SELANİK'TE HÜZÜN

600 yıllık yurdumuz olan topraklarda şimdilerde sığıntı gibi yaşayan soydaşlarımızı ziyaret ettik.

Batı Trakya; Gümülcine, İskeçe, Dedeâğaç sonra da Selanik. Ah Selanik! Karşı yaka İzmir, karşıtı Selanik. Kordon, kordon sahil boyu; aynı liman, ticaret merkezi... Öbürü Yunanistan'ın. Sahil boyu kafeler, balık lokantaları, Türkçe şarkı çalan tavernalar. Türkçe karşılıyor bizi, garsonlar. Nerelisin? "*Antakyalı*", "*İzmirli*", "*İstanbul*".

"*İş aş derdi, göçtük geldik, her yaz giderim anacığımın yanına...*" diyor Zekerian. "*Adım Zekeriya burda Zekerian*"..

Balıklar üzerine konuşuyoruz. "*Orda nasıl fiyatlar? Gelsem alıp getirsem balık, acaba bir baltaya sap olur muyum?*" diyor Zekerian.

Ne zaman geldin buraya diye soruyoruz. "*1974'te geldim*" diyor. O gün bugün garsonluk yapıyor. Evlenmiş orada. Akıllı baba toprağında. Antalya'da ev almış birisi. "*Emekli olunca, elim işten kesilince gideceğim yurduma*" diyor **Aleksandre** . Yani bizim İskender.

Tuhaf hislere karışıyoruz. Hristiyan dinli, memleket deyince Antakyalı, İzmirli.

Selanik'te Türk mahallesini dolaşıyoruz, yıkık dökük, bir iki katlı, cumbalı kâgir binalar. Daracık sokaklar. Mahalle sit alanı ilan edilmiş.

1430'da fethedilmiş Selanik. 1468'de Anadolu Beylerbeyi **Hamza Bey** 'in hatırasına Hamzabey Camisi yapılmış. Yangınlar, depremlerden sonra minaresi sökülüp porno filmi oynatma merkezi (sineması) haline getirilmiş. 1997'de Selanik Avrupa kültür başkenti ilan edilince restore edilmiş, ancak minaresi sökülümüş. Yunanlı kardeşlerle birbirimizin geçmişine rahmet okumada yarışmışız adeta!

Alaca İmaret Camii, Selanik Belediyesi'nce konser ve sergi salonu olarak kullanılmakta. Kavala'daki İmaret Külliyesi otele çevrilmiş. Osmanlı hükümet konağı; Makedonya-Trakya bakanlığı olarak kullanılıyor.

Abdülhamit 'in '*hapsedildiği*', o sığamadığı Alatini Köşkü, Selanik Valiliği olarak kullanılmakta.

Yani izimiz silinmeye çalışılmış ama, o kadar kalın çizgiler var ki silmek ne mümkün. Biz Bizans'ın izini silebildik mi?.. Aynı muhabbet.

Ben daha çok Selanik'in insan ruhuna verdiği o özgürlük tutkusuna değinmek isterim.

1592 Yahudi kıyamında Selanik'tir Yahudilere kucak açan.

İttihat Terakki'nin özgürlük sortisini yaptığı yer yine Selanik'tir. Çöken Osmanlı'yı kurtarma kaygısıyla 9 çocuğun ilk ant içtikleri yer de Selanik'tir.

Selanikli **Talat** 'ın, Ohrili **Eyüp Sabri** 'nin, Resneli **Niyazi** 'nin, Yzb. **Enver** 'in toplandığı yerdir Selanik.

Abdülhamit'in isyanı bastırmak üzere gönderdiği **Şemsi (Şemo)** Paşa'nın, **Teğmen Atıf** tarafından devrildiği yer de Selanik'tir.

Hürriyet Selanik'te ilan edilmişti. Bütün Osman-ı Âli ' de özgürlük meşalesi de burda yakılmıştı.

Şemsi Paşa'yı öldürme kararı alanlardan biri de **Fethi Okyar** 'dır. Daha sonra Abdülhamit Han'ın gözetimcisi olacaktır.

Bütün Makedonya'yı Selanik'teki 3. Ordu yönetip koruyordu. Bu genç teğmenler de 3. Ordu mensubuydular. Bütün Trakya ve Makedonya'da İttihat Terakki örgütlenmesi vardı. Bunları da dokuz kişilik Selanik karargâhı örgütliyordu. Yani Resneli Niyazi'nin başlattığı isyanı, Talat'ın başını çektiği Selanik grubu yönetiyordu.

Enver 1908'de Hürriyet kahramanı oluyordu Selanik'te!

1912'de Selanik'in Yunanistan'a katılmasına kadar Selanik Osmanlı'nın yakın Paris'i, akıl bahçesi olmuştur.

Bir yağın hatıralara götürdü bizi Selanik, Kavala, İskeçe, Gümülcine... Hoşça kalın, hoşça kalın bir zamanların efendisi , şimdilerin ikinci sınıf vatandaşı, soydaşlarım hoşça kalın...